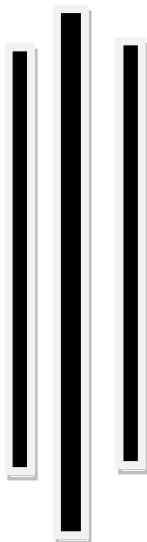

दार्मा गाउँपालिका र अभिभावकको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम
कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१ प्रथम (संशोधन)

दार्मा गाउँपालिका, सल्यान
कर्णाली प्रदेश
नेपाल

दार्मा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड -९

सङ्ख्या : ३

मिति : २०८२/०५/२७

भाग -२

दार्मा गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०८१/०३/३०

संशोधन मिति : २०८२/०५/२२

प्रमाणिकरण मिति : २०८२/०५/२७

दार्मा गाउँपालिका र अभिभावकको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि,
२०८१ (प्रथम संशोधन)

प्रस्तावना

जनमानसमा शिक्षाको महत्व , गुणस्तरीय शिक्षा र उत्कृष्ट शैक्षिक संस्थाहरुप्रति जागरुकता र आकर्षण बढिरहेको पृष्ठभूमिमा , उत्कृष्ट नतिजा ह , प्रशस्त अतिरिक्त र सह क्रियाकलापका गतिविधिको सुनिश्चितता , विद्यार्थी तथा अभिभावकमैत्री वातावरण , सिकाइ उपलब्धीको प्रभाव लगायतका कार्यहरु गरी विद्यार्थी र अभिभावकको आकर्षण बढाउन , कार्यकलाप गर्न विद्यालयसँग सीमित जनशक्ति , भौतिक संरचना सिमित रहेको र विद्यालयलाई आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था राज्यबाट हुन नसक्दा विद्यालयकै स्वप्रयत्नमा धेरै विद्यार्थीहरुमा ज्ञानको ज्योति छर्न चुनौति रहेकोले गाउँपालिका तथा अभिभावकको साझेदारीबाट मात्र शिक्षण संस्थाहरु सतञ्चालन गर्ने अपरिहार्यता महशुस गरिएकोछ । राज्यका तर्फबाट उपलब्ध जनशक्तिका आधारमा थोरै विद्यार्थीलाई मात्र पढने अवसर प्रदान गर्दा ठूलो संख्यामा बालबालिकाहरु पढने अवसरबाट बञ्चित हुनुपर्ने वाध्यात्मक अवस्था रहनेछ । जसले गर्दा शैक्षिक अवस्थामा प्रतिकुल प्रभाव पर्ने देखिएको र सामाजिक उत्तरदायित्व पुरा गर्न , विद्यालय प्रति सामुदायिक अपनत्व भाव विकास गर्न , यस पालिकालाई शैक्षिक केन्द्रको रुपमा विकास गर्न शिक्षा ऐन २०२८ को **दफा १६ घ (१क)** को व्यवस्थाको आधारमा विद्यालयलाई स्वेच्छिक आर्थिक सहयोग गर्न चाहना प्रकट गर्ने अभिभावकले दिएका सहयोग ग्रहण गर्न विद्यालयलाई बाधा नपर्ने भएकोले धेरै विद्यार्थीलाई गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर दिनु वाञ्छनीय भएको हुँदा विद्यालयलाई अझ उन्नत र प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन गर्न शिक्षा ऐन २०२८ को **दफा १२ को ६ (ज) (क), दफा १६ घ (१क)** दार्मा गाउँपालिका शिक्षा ऐन २०७७ परिच्छेद ८ ,दफा ४४, उपदफा १२२ तथा शिक्षा नियमावली २०५९ को परिच्छेद ६ नियम २५ (क) को (१), (ख) , (ढ२) (झ) (च) (ङ) परिच्छेद २३ क नियम १४४ (१) को (ख), र (२) **परिच्छेद २९ नियम १६६ को (२) र (१)** बमोजिम दार्मा गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तरलाई सुधार गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दार्मा गाउँपालिका र अभिभावकहरुको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न वाञ्छनीय भएकोले दार्मा गाउँपालिकाको कार्यपालिकाले गाउँपालिका तथा अभिभावकको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यविधि २०८२ पारित गरेको छ ।

परिच्छेद १

१. क. सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : यस कार्यविधिको नाम दार्मा गाउँपालिका र अभिभावकको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०८२ रहने छ ।
- ख. यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भएपछि लागु भएको मानिनेछ

परिच्छेद २

२. परिभाषा - विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा
 - क. **गाउँपालिका** भन्नाले दार्मा गाउँपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।
 - ख. **कार्यपालिका** भन्नाले दार्मा गाउँकार्यपालिकालाई सम्झनु पर्नेछ।
 - ग. **शाखा** भन्नाले शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा दार्मा गाउँपालिका सल्यानलाई सम्झनुपर्नेछ

- घ. **अध्यक्ष** भन्नाले दार्मा गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
- ङ. **शाखा प्रमुख** ” भन्नाले शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाको शिक्षा अधिकृत वा जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीलाई सम्झनुपर्छ।
- च. **सामुदायिक विद्यालय** भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रुपमा अनुदान पाउने गरि अनुदान वा स्विकृत विद्यालय सम्झनुपर्छ।
- छ. **सस्थागत विद्यालय** भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रुपमा अनुदान नपाउने गरि अनुमति वा स्विकृत प्राप्त विद्यालय सम्झनुपर्दछ ।
- ज. **शिक्षक** भन्नाले सामुदायिक तथा सस्थागत विद्यालयमा अध्यापन गराउने अध्यापक सम्झनुपर्दछ । सो शव्दले प्रधानाध्यापकलाई समेत जनाउँछ।
- झ. **अभिभावक** भन्नाले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका बाबुआमा , बाजे वज्यै , दाई , दिदी लगायत विद्यार्थीको पालनपोषण र शिक्षाको व्यवस्था मिलाउने ब्यक्ति सम्झनुपर्छ ।
- ञ. **विद्यार्थी** भन्नाले विद्यालयमा भर्ना भई तोकिएको कक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरू सम्झनुपर्छ ।
- ट. **विद्यालय** भन्नाले दार्मा गाउँपालिकाका (आधारभुत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन रहेका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयलाई सम्झनुपर्दछ
- ठ. **गाउँशिक्षा समिति** भन्नाले दार्मा गाउँपालिकाको शिक्षा समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।
- ड. **वडा शिक्षा समिति** भन्नाले दार्मा गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडाका शिक्षा समितिलाई सम्झनुपर्दछ
- ढ. **सहयोग रकम** भन्नाले अभिभावक वा अन्य महानुभावबाट विद्यालयलाई प्राप्त हुने स्वेच्छिक सहयोग रकम सम्झनुपर्छ ।
- ण. **बालविकास** भन्नाले कक्षा १ पुर्वको १ वर्षको शिक्षालाई सम्झनुपर्छ
- त. **प्राथमिक तह** भन्नाले कक्षा १ देखि कक्षा ५ सम्मको तहलाई सम्झनुपर्छ
- थ. **आधारभुत तह** भन्नाले कक्षा १-८ सम्मको तहलाई सम्झनुपर्छ
- द. **माध्यमिक तह** भन्नाले कक्षा ९ -१२ सम्मको तहलाई सम्झनुपर्छ
- ध. **गाउँसभा** भन्नाले दार्मा गाउँपालिका गाउँ सभा सम्झनुपर्छ
- न. **स्वयंसेवक शिक्षक** भन्नाले पालिकाले प्रदान गरेको स्वयंसेवकमा कोटामा नियुक्ति भइ मिति २०८० चैत मसान्त सम्म निरन्तर कार्यरत शिक्षक सम्झनुपर्छ।

परिच्छेद ३

३. कार्यक्रमको लक्ष्य र उद्देश्य

३.१) विद्यालय सुधार योजनामा तय गरिएका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नु

३.२) दार्मा गाउँपालिकाका विद्यालयमा शिक्षण सिकाइ सहजीकरणका लागि शिक्षकको व्यवस्थापन गर्नु

३.३) दार्मा गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न गाउँपालिका र अभिभावकहरुको साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु ।

परिच्छेद ४

४ . कार्यक्रम सञ्चालनको लागि शिक्षक व्यवस्थापन प्रक्रिया

४.१. विद्यालयमा संचालन भएको जम्मा कक्षा (वर्ग कक्षा समेत) संख्याबाट विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक (दरबन्दी, राहत, शिक्षण सहयोग अनुदान) संख्या घटाई आएको संख्यालाई अपुग शिक्षक संख्या मानिनेछ ।

४.२. परिच्छेद ४ को ४.१ बमोजिम अपुग भएको शिक्षक संख्यालाई तपशिल बमोजिमको मापदण्डमा व्यवस्थापन गर्ने ।

क. बालविकास केन्द्र, आधारभूत तह कक्षा (१-५) , आधारभूत तह कक्षा (६-८) र माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा सम्बन्धित तहमा बढी हुन आएका शिक्षक दरबन्दीलाई माथिल्लो तहमा गणन गरी अपुग शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ख. प्रत्येक विद्यालयमा १ वटा बालविकास केन्द्र रहनेछ ।

ग. परिच्छेद ४.२ ख बमोजिमको केन्द्रमा कम्तिमा १० जना बालबालिका भर्ना भई नियमित उपस्थित रहेको हुनुपर्नेछ । तर २० जना भन्दा बढी बालबालिका भएको विद्यालयमा थप २० जना बालबालिका वरावर एक जना शिक्षक उपलब्ध गराइनेछ ।

घ. परिच्छेद ४.२ ग बमोजिम नभएमा बालविकास कक्षा र कक्षा १ लाई सिकाइ सहजीकरण गर्न संगै व्यवस्थापन गर्न सकिने छ ।

ङ. कक्षा १-३ सञ्चालन भएका विद्यालयमा २ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ । तर न्यूनतम विद्यार्थी संख्या ३० जना हुनुपर्नेछ ।

कम्तिमा ३० जना विद्यार्थी सङ्ख्यामा थप ३० जना विद्यार्थी वरावर १ जना शिक्षकको दरले शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

च. कक्षा १-५ सञ्चालन भएको विद्यालयमा कम्तिमा ३ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

छ. कक्षा १-५ सञ्चालन भएको विद्यालयमा कम्तिमा ७५ जना विद्यार्थी सङ्ख्यामा थप ४५ जना विद्यार्थी वरावर थप १ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ज. कक्षा ६-८ सञ्चालन भएको विद्यालयमा कम्तिमा ४ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

झ. कक्षा ६-८ सञ्चालन भएको विद्यालयमा कम्तिमा १३५ जना विद्यार्थी सङ्ख्यामा थप ४५ जना विद्यार्थी वरावर थप १ जना आधारभूत तहको शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ञ. कक्षा ९ -१० सञ्चालन भएको विद्यालयमा कम्तिमा ४ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ट. कक्षा ९-१० सञ्चालन विद्यालयमा कम्तिमा ९० जना विद्यार्थी सङ्ख्यामा थप ५० जना विद्यार्थी वरावर थप १ जना माध्यमिक तहको शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ठ. कक्षा ११-१२ सञ्चालन भएका विद्यालयमा २ जना माध्यमिक तहको शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ड . प्रत्येक माध्यमिक तह सञ्चालन भएका विद्यालयमा १ जना अनमि र १ जना कम्प्युटर सहायक क्रमश व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४.३) गाउँ सभाबाट विनियोजन भएको दार्मा गाउँपालिका र अभिभावकको साझेदारीमा शिक्षण सिकाइ सुधार कार्यक्रम शीर्षकको कुल बजेटमा संघीय अनुदानबाट पारिश्रमिक पाउने बालबिकास सहजकर्ता, कार्यालय सहयोगीलाई गाउँपालिका बाट अनुसूची-१ बमोजिमको रकम थप गरिने छ। विद्यालय लेखा सहायक लाई संघीय अनुदानमा थप गरी पालिकाले उपलब्ध गराउने

निम्नमाध्यमिक शिक्षक सरह पारिश्रमिक उपलब्ध गराइने छ। पालिकाले उपलब्ध गराउने अनुदानबाट पारिश्रमिक पाउने बालबिकास सहजकर्ता, कम्प्युटर सहायक र विद्यालय अनमि पदमा कार्यरत रहेका विद्यालयमा निजहरूको पारिश्रमिक बापतको रकम अनुसुचि १ मा उल्लेख गरिए बमोजिमको अनुदान रकम विद्यालयगत उपलब्ध गराइनेछ।

४.४) दरबन्दी मिलानपश्चात शिक्षकले पदस्थापन भएको विद्यालयमा कामकाज गर्नुपर्ने छ तर विशेष अवस्थामा पालिकाले काजमा खटाउन सक्ने छ।

परिच्छेद ५

५. अभिभावक स्वेच्छिक सहयोग सम्बन्धमा

५.१) गाउँपालिका र अभिभावकको साझेदारीमा शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम संचालन गर्न इच्छुक विद्यालयहरूले विद्यालय सुधार योजनामा उल्लेख भएका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न प्रस्तावना पत्र तयार गरी अभिभावक भेला गरि स्वेच्छिक सहयोग सम्बन्धमा आग्रह तथा छलफल गर्नसक्नेछ।

परिच्छेद ६

६.१) शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाले कार्यविधिका आधारमा अभिभावक र गाउँपालिकाको साझेदारीमा शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम संचालनका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने।

६.२) आन्तरिक स्रोतबाट त.भ पाउने शिक्षकलाई त.भ. भुक्तानी गर्दा शिक्षण अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त योग्य शिक्षकलाई मात्र उक्त रकमबाट त.भ भुक्तानी गर्न पाइनेछ।

परिच्छेद ७

७.१. अनुदान रकम प्राप्त गर्न पुरा गर्नु पर्ने सर्तहरू

क) विद्यालयले विद्यालय सुधार योजना र वार्षिक कार्यान्वयन योजना निर्माण गरि विव्यसबाट स्वीकृत गरेको,

ख) विद्यालयमा बिब्यस, शिअसं गठन भई नियमानुसार बैठक बसेको,

ग) विद्यालयले प्राप्त गरेको दरबन्दी, राहत र शिक्षण सहयोग अनुदानमा शिक्षक रिक्त नभएको

घ) विद्यालयमा सामाजिक र लेखा परीक्षण भई बेरुजु नदेखिएको

ड) गाउँपालिकाका र अभिभावकको साझेदारी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न अपुगस्रोत व्यवस्थापन गर्ने विव्यसको प्रतिबद्धता

परिच्छेद ८

१०. १. खारेजी र वचाउ

- क. गाउँपालिकाले यसअघी प्रदान गरेको अनुदान यसै कार्यविधि बमोजिम लिएको मानिनेछ ।
ख. यो कार्यविधि प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ ।
ग. यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाले संसोधन गर्न सक्नेछ ।
दार्मा गाउँकार्यपालिकाबाट पारित मिति २०८२/

अनुसूची १

विद्यालयले नियुक्ति गरेका शिक्षक तथा कर्मचारिहरुको मासिक तलव भत्ता देहाय बमोजिम कायम हुने गरी अनुदान उपलब्ध हुने छ ।

प्राथमिक शिक्षक - १८०००

निम्न माध्यमिक शिक्षक - २००००।-

माध्यमिक शिक्षक - २२०००।-

माध्यमिक (११- १२) - २५०००।-

विद्यालय अनमी - १७६००।-

खेल प्रशिक्षक पाँचौः ३००००

खेल प्रशिक्षक चौथोः २००००

कम्प्युटर सहायक - २००००।-

वालविकास स्थानीय - १६०००।

वालविकास थप गापाबाट - ६०००

विद्यालय सहयोगी - ६०००

लेखा - ५५००

आज्ञाले,

रेशम ओली

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत